

sa & actione, quam quae in iudicium deducta eius-
 que notioni subiecta est, cognitionem capiat ac iudicet,
 etiamsi secum ipse reputauerit, subesse aliam iustam
 causam, ex qua actor, si voluisset, actionem fundare,
 &, quod sibi debetur, in iudicio persequi potuisset.
 Enimuero aequitati naturali contrarium est, vt iudex
libelli formam, quo factum proponitur, curiosius con-
 sectetur, eumque, si quid circa eam neglectum sit,
 tanquam ineptum reiiciat, vel nimia subtilitate &
 scrupulositate *genus actionis* inuestiget, quandoqui-
 dem qualiscunque facti narratio & petitio sufficere
 potest, vt actori tribuatur, quod ex iusta causa in
 iudicio persequitur, attamen cum de facti veritate,
 quam solam iudex inspicere tenetur, aliter constare
 nequit, quam quatenus de ea ex actis liquet, quip-
 pe quae secundum veteres, tanquam vehiculum con-
 sideranda sunt, quo iudex ad sententiam vehitur, fa-
 cile est ad intelligendum, arbitrio iudicis minime o-
 mnium relinquendum esse, vt vel ipse suggerendo
 factum actorem adiuuet, aut contra huius intentio-
 nem eam libelli interpretationem faciat, per quam ex
 facto, quod ipsi contigisse videtur, actionem conse-
 quatur & reus condemnetur, etiamsi ipse actor huic
 facto contradixerit, & causam obligationis, cum acti-
 one ex ea oriunda, expresse in actis negauerit, cum
 sine dubio aequi limites migret, qui arbitrium suum
 ultra acta propagat, vel, contra intentionem actoris
 in actis manifeste declaratam, ex facto, quod hic ex-
 pressis verbis negauit, aliquid supplet, quod ad *iura*
partium litigantium pertinet, licet hoc ad actorem adiu-
 uandum conducat, vt celerius, per condemnationem
 rei ex alia causa, id consequatur, quod per actionem
 in